

Sjuan: Haydn & Pettersson

2023—24

SÄSONG

Malmö SymfoniOrkester
Eivind Gullberg Jensen, dirigent
Marika Fältskog, konsertmästare

TOR / 25 JAN / 19.00

FRANZ JOSEPH HAYDN

SYMFONI NR 7

Som logiken kräver efterföljdes Haydns sjätte symfoni *Le matin* (morgonen) av *Le midi* (middagen), för att sedan följas av *Le soir* (kvällen).

Denna triologi påbörjade Haydn 1761, när han just anslutit till hovet i Wien. Temat, de tre tidpunkterna på dagen, fick han av sin arbetsgivare Prins Paul II Anton Esterházy de Galántha som var en stor kulturkonsument. Så pass mycket älskade han musik att familjen höll en permanent kammarorkester i huset, så att han aldrig skulle behöva vara utan tonernas sällskap. I sin första symfoni vid hovet, *Le matin*, skrev Haydn ekvilibristiska insatser för alla delar av orkestern, för att lära känna den och för att se hur mycket talang han hade att jobba med. Men det kan vara så att Haydn var slugare än så. Det var förstås viktigt att de musiker som skulle spela musiken var välvilligt inställda till kompositören och kanske var det därför han lät varje stämma glänsa. Vid denna tid var det vanligt att de musiker som framförde utmanande solistinsatser eller visade på en särskild virtuositet i orkestern, fick en extra slant betalt. Så genom att skriva solistiska insatser för samtliga stämmor kunde Haydn se till att orkestern dels fick briljera och dels så ordnade han lite extra klirr i kassan till dem.

Del två i triologin fick logiskt nog smeknamnet *Le midi*, alltså ”mitt på dagen”. Där *Le matin* öppnades eteriskt och mystiskt gav *Le midi* lyssnarna en smocka av storvulen Ouvertyr och avslutas med en allegrosats som i sin form nästan påminner om en neapolitansk opera. Haydn skrev instrumentalisternas soloinsatser som om de vore sångare, där violinisten sjunger mot cellisten som svarar av oboisten.

ALLAN PETTERSSON

SYMFONI NR 7

Efter premiären på sin sjunde symfoni kunde en svårt sjuk Allan Pettersson ta emot fyra inrop av premiärpubliken. Dessa inrop blev det sista publika framträdandet han gjorde. Medan Petterssons sjätte symfoni skulle kunna kallas ett mörkt och desperat rop som slutar i en sorgsen uppgivenhet, kan man som en spegling mot den se hans sjunde symfoni som en själens sång till hoppet.

Symfonin hade sin urpremiär 1968 och dirigerades av Antal Doráti, som Pettersson tillägnat verket. Doráti hade sett partituret som Pettersson sånt till Sveriges Radio och ville genast ta upp det på Kungliga Filharmoniska Orkesterns spelplan. Det är otäckt, kallt och suggestivt i sjunde symfonins tonvärld, men trots sitt mörker finns där alltid ett hopp. Den är skriven i en enda lång sats, där det sammanhängande flödet fylls av mörker och förtvivlan i blåssektionen men med ljuvlig tröst hos stråkarna. Genom hela symfonin återkommer några upprepade ackord i brassektionen, ibland låter de hotfullt och ibland som en tröstande smekning.

Petterssons sjunde symfoni är hans mest kända och spelade verk och syns fortfarande på repertoaren i konserthus världen över och är det klassiska svenska verk som sålt flest skivor genom musikhistorien.

EIVIND GULLBERG JENSEN

DIRIGENT

Tidigare chefsdirigenten för NDR Radio-philharmonie, norske Eivind Gullberg Jensen, är sedan säsongen 2022/2023 chefsdirigent för Noord Nederlands Orkest och sedan 2021 artistisk och administrativ chef för Bergen Nasjonale Opera. Gullberg Jensen, som inledningsvis studerade violinspel, fick sin dirigentutbildning i Stockholm under Jorma Panula och i Wien av Leopold Hager. Han har genom åren dirigerat många prestigefyllda orkestrar som Berliner Philharmoniker, Münchner Philharmoniker, WDR Sinfonieorchester i Tyskland, Philharmonia Orchestra i London, Royal Concertgebouw Orchestra och Netherlands Radio Philharmonic Orchestra i Amsterdam, Kungliga Filharmoniska Orkestern i Stockholm, Orchestre de Paris och Tonhalle-Orchester Zürich. Hans samarbeten med solister inkluderar landsmännen Leif Ove Andsnes, piano och Truls Mørk, cello samt pianisten Héléne Grimaud, sopranerna Mari Eriksmoen och Charlotte Hellekant samt cellisten Sol Gabetta.

MALMÖ SYMFONIORKESTER (MSO) är en av Sveriges ledande symfoniorkestrar med hög internationell nivå och en bred klassisk orkesterrepertoar. I samarbeten med tidigare chefsdirigenter som Vasilij Sinajski, Marc Soustrot och Robert Trevino har repertoaren breddats mot ryska och franska verk och med Trevino växte idén med festivaltonsättare fram. MSO har en stark förankring i nutida repertoar med beställningsverk av vår tids ledande tonsättare.

År 2019 utsågs Sveriges internationelle stjärntrumpetare Håkan Hardenberger till MSOs hedersartist. MSO arbetar med cross over-projekt i samarbete med artister som Avishai Cohen och Lill Lindfors. Lokala och regionala samarbeten sker genom Nallekonserter, Jul- och Familjekonserter, El sistema-inspirerade Side by Side-konserter med Malmö Kulturskola, Filmmusikkonserter, Joystick-konserter med datorspelsmusik och konsertprojekt med Musikhögskolan i Malmö.

FRANZ JOSEPH HAYDN (1732–1809)

Symfoni nr 7 i C-dur, Le midi (1761), 24 min.

1. Adagio - Allegro
2. Recitativo. Adagio
3. Adagio - Allegro - Adagio
4. Menuetto & Trio
5. Finale. Allegro

– paus ca 25 min. –

ALLAN PETERSSON (1911–1980)

Symfoni nr 7 (1966–1967), 46 min.

Konsertlängd ca 1 tim. 45 min. inkl. paus